

דדי

ריבה רובין

מאנגלית: אילן שיינפלד

גרוספלאר נולדתי בדור-לה-גסרנה-זורה 1899 ושלושה חודשים ואז נשלחתי בשיירה לדופלגאנגרשטאט שם נגזה לגמרי. אחי ברטו ואבא מוטו וכל האחרים הלכו האם מישהו יודע מקומם אני עשירה ואני גרה בקנדייה ודדי עדיין רוכב על גבי אני רואה אותו בעיניהם המוסבות של שכניי. "בעינייך אני רואה אותך", אומרת לי אדמונית. טבילה וציפה. חלק-ראש אומרת: "חדשות כלשהן על קטייה ומולי ואברם וגרי ורודולף וסוניה ופליציה וזירל וסול ובובה הכל מבאנדווגנסדורף לחלוטין ובפאתאומיות נעלמו..." "צאי מן הבריכה שלנו", אמרה חלק-ראש בשקט, ושוב התחילו את לחש פה אל פה שלהן וזה מה שאמרו: "גיטל ופרידה ומונה וריבקה ורייזל ואלקה ושורה ויוסל ובנצל ואיצל ו...". עזבתי את בית-המרחץ מאחורי ובמהרה שכחתי את משחקהן הילדותיים של שתי הזקנות הבלות במקווה.

באתי אל בית-לבנים מאורך, ששלט על דלתו: "בית מרחץ לנשים". ריחם החמוץ של מי-כלור, שהגיע אלי בעודי מהססת על המדרגות, עורר בי השתוקקות לקלף את בגדי המידבקים ואת נעלי הלחות, ולצלול במים. כשנדחפתי בין הדלתות הנעות שבכניסה, עלו בי מראות אריחים לבנים או כחולים, מצולות רוטטות, ומים קטיפתיים שהיו מתגנבים אל תוך כל קיפול, כל קמט, כל קפל נסתר ונקב, בגופי לאה-הדרכים. הייתי טובלת עצמי פעם, פעמיים, שלוש פעמים ושבעתיים; שום חלק ממני לא יימלט מבירכת-המים, אפילו הרווחים בין השיניים מוכרחים לקבל את מימם. ריצפת הכניסה הקטנה היתה מרוצפת שחור לבן, ובמרכז היה כוכב משובש עשוי אריחים צרים ומזוגגים בכחל-רקיע. דלתות הובילו מן הכניסה לשמאל ולימין. דחפתי לרווחה את הדלת בימיני, ומצאתי עצמי בחדר, שספסל עובר בין קירותיו; בגובה בינוני, ברווחים קבועים, היו אנקולים ממוספרים. משניים ביניהם, הממוספרים ב"י 7040391 ורי" 70525181, תלו שמלות אפורות וזהות, כשקים. תחת כל שימלה, היו מונחים זוג קבקי-עץ. תליתי את בגדי על אנקול בלי מיספר ועירומה חציתי את הכניסה אל הדלת השנייה. בפותחי אותה הוכיתי בסירחון של בשר חמוץ ומי-שפכים. הכלור, שהרחתי בחוץ, היה חבוי בחדר סגור זה, המואר רק בשני חלונות מלוכלכים, הקרובים לתיקרה. ריצפת הביטון המרופשת השתפעה אל מרכז החדר, ושם נעצרתי על שפת אמבט שקוע, שהיה עצמו בגודל חדר קטן. כאן, באור הקלוש, ראיתי כי האצות הקרומות על המים נפרצו בשני ראשים אשר טבלו ועלו בהתאמה, מתעלמים מכניסתי. אחד מן הראשים היה מכוסה בפלומה אדמונית, והשני היה חלקלק, כשיער כלביים, שנתעצב לגולגולת גרמית. הנשים היו מדברות זו אל זו, פנים אל פנים, מאוד קרובות, בשקט. בנסותי לשמוע דבריהן, עלה בדעתי כי הן מקיימות פולחן, ובתחילה הנחתי כי זהו ניגון דתי ומעניו. שמעתי:

"מאיפה באת?", שאלה אדמונית.

"עכשיו?" אמרה חלק-ראש.

"לא, אז".

"אה, אז. אז באתי משם".

טבילה וציפה. שני הראשים פונים לעברי "היכנסי לאמבט".

אני יורדת במדרגות הטחובות ומדשדשת ברפש בגובה-סנטר, כדי להצטרף אל שתיהן. "דברי", אומרת חלק-ראש. אני אומרת: "דדי בא לתוך גינתי ושם את שפתיו הדקות ושחורות על פרקי-ידי. הוא לא השתמש בשיניו. הוא משך ורק כשהתנגדתי אסף שפתותיו ולחץ שיניו בסבך הוורידים שבפירקי. לשונו רטטה בנהמו רכות. הנחתי לו להוביל והוא הוליך אותי ברחוב בטרם נתן לי ללכת".

אדמונית אומרת: "ואז קפץ דדי על גבי. מזלי שהייתי מאוד חזקה, מאוד מחושלת, ונותרתי על רגלי. לא כרעתי על ברכיי". היא צוחקת וכתם ריר כחול ניתלה על סנטרה.

"כן, כן", אומרת חלק-ראש, "הוא חיבק את שוקי ברגליו האחוריות, נלחץ אלי כמו האישה-הזקן-מן-הים באגדה של סינבד".

"הייתי במחזור", אומרת אדמונית, "והוא ידע. נשאתי את משאו הנאנק ויבבתי, כורעת אל הבית הקרוב ונשענת אל פעמון הדלת".

"כשפתחתי את הדלת", אני אומרת, "הייתי את, עם ראשו הארוך מבצבץ על צווארו השרירי ליד הראש שלך. ראיתי שהיית חצי מעולפת, נתמכת במשקוף, ועיניו של דדי בולטות ולשונו משורבבת ויבבותיך גורמות לו לנהום ולחשוף את שיניו".

"כן, כן", אומרת חלק-ראש, "כפותיו לופתות את כתפי, וחומו שורף את גבי".

"מישהו רץ לקרוא לאדוניו", אני אומרת, "וכשהוא קרב דדי ירד ממך, והיה מוכה בשרשרת כל הדרך הביתה ושמענו את יללותיו משך שעות". "ואדוני הביט בי באחת, עיניו כמו ניבים, באשם ובגועל", אומרת אדמונית. "רציתי קצת מים, הייתי קרובה למות מפחד", אומרת חלק-ראש.

"מרום אימה", אומרת אדמונית, "אבל סגרת עלי את הדלת, עינייך כניבים, מלוכסנות בראשך".

"הגעלת אותי", אני אומרת.

"מאיפה באת?", אומרת חלק-ראש לאדמונית.

"עכשיו?" אומרת אדמונית.

"לא, אז".

"אה, אז. אז באתי משם".

טבילה וציפה. אצות על ריסייהן. אדמונית אומרת: "שמי הוא באתי מאיפה שהייתי כשהייתי בת שש-עשרה שברתי שם סלעים ואת שיניי". טבילה וציפה. חלק-ראש אומרת, "דדי היה שם". היא קורצת, "שם עלומי הוא

שולמית ספיר

■ לא יכולה להתעורר כמו אחרי גשם להזרע ולפרח לשכח את עזבי אשתך. מגדלת תלמים על תלמים כורה תהום עמקה בתהום הקיימת לא יכולה בפשטות תמימה לנבל ולפרח.

■ אם תבוא חרישי אל האבן ותלמד לכבד הלכן ותשכח את כל הקולות במנזר שתיקתה.

■ אם תבוא חרישי מהאבן לא אביא מים נאף לעורך אלמות לבך.

■ שכחתי שיש לי עצים זקורי אצבעות, שני טרף לחרש עכשו אתה מנמנם כיצור מערסל כל מצעיו עלים.

■ אם תתעורר ללכת תחריד שלנתי לב מנמנם יגיח ממאורתו ויחשף צפרניים מכות בגופך.

■ כשארדם בצבעים של גשם וידך תעבר טפות בשנתי ינבטו הקולות כשאקרא גשומה.

■ אין בידו עוד לפצע אני מסירה את חידת הפכלים קאסיר עונדת את מפתח החפש שומעת הר-כאב מתאדה מגופי.

שירלי ליבוביץ

■ למה לא היתה פצצה רק ממטרים שבורים של אבק הקיפו ולא שאף רק הנה למטה וצעדים של חוט מוליך אף פעם לא ראייתי חוץ מפחד

■ אולי הייתי כתובה ב אפר נזל בין קירות וריחות תמיד אומרים היית כבר גדולה בשחור אל עיניו היית עוד קשרים כבר שברו לי בפני לא היתה אפלו עצם רק שמש היתה.